

Taraíðnaður:

Ein nýggjur vinnuvegur í Føroyum

Byrja framleiðslu í ár

Við føroysku strendurnar eru stórar nøgdir av tara. Eitt ráevni, sum vit higartil ikki hava givið gætur, men sum aðrastaðir hevir verið grundarlagið undir einari idnaðargrein burturav.

Fyri umleið 1 ári síðani

var — í samband við kannan av møguleikanum at fara undir framleiðslu av alginati og tara — gjørd ein kanning av tara-nøgðunum í Føroyum. Niðurstøðan var, at samlaðu nøgdirnar ikki vóru minni enn 400.000 tons,

og at botnurin í flestu stöðum var soleiðis, at tari kundi skerast uttan størri trupulleikar.

Byrjar í 1979

Teir, ið hava tikið stig til hetta virki, hava eisini gjølliga kannað fram-

leiðslu- og söluvíðurskiftini, og eru komnir til ta niðurstøðu, at virki av hesum slag eigur møguleikar í Føroyum. Figgj-ingarviðurskiftini eru greið, og virkið kann væntast at byrja at arbeiða einaferð í 1979, um ikki serligir trupulleikar stinga seg upp.

Úrdrátturin alginat, sum finst í ymskari góðsku, verður nýttur sum bindievni í samband við framleiðslu av nógvum vörum, t.d. textilverur, medicinalverur, føðievni, pappir, elektrodur o.s.fr.

Stórir eftirspurningur

Tað eru sjálvandi fyrst og fremst í idnaðarlondum talan verður um at finna marknað fyrri hesari vøru. Eftirspurningurin hevur verið vaksandi, tí alginatið verður alt meira nýtt í samband við fleiri og fleiri ymskari framleiðslur. Eftirspurningurin hevur verið størri enn teir hava kunn-

að framleiða, og hava prisirnir sostatt havt lyndi til at vaksa. Sostatt skuldi framleiðslan av alginati í lötuni verið væl lønandi.

Europeiska framleiðslan dekkar so gott sum 100% europeiska marknaðin. Virkini finnast í Noreg (eitt stórt virki), í Onglandi (eitt stórt virki) og í Fraklandi (fleiri smærri virkir). Harumframt eru virkir í t.d. Danmark, Týsklandi, ið mest gera onnur slag av bindievni, sum bert lutvis kunnu kappast við alginatið.

Tey virkir, ið framleiða alginat, hava verið trek at latið frá sær nakað »know-how«, ið føroyska virkið kemur at byggja á, er sostatt pettað saman við hjálp frá ymskum serfrøðingum.

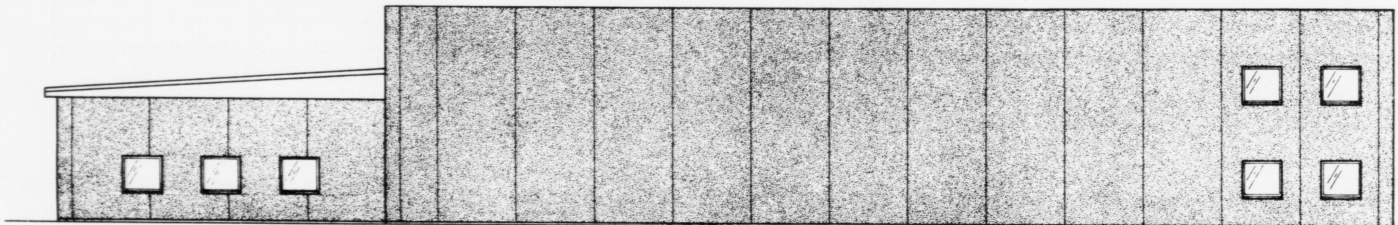
Svøríki, Týskland og Sveits eru tey lond, har vit kunnu rokna við einum marknaði, og skuldi hesin marknaður verið hampuliga stabilur. Oljuóhappið uttan fyrri strondina í Bre-

tagne færdi við sær, at stórir partur av ráevnis-grundarlagnum hjá fronsku virkjunum varð oyðilagdur, og vil hetta eisini gera sitt til, at marknaðurin ikki verður yvirfyltur fyribils.

Eydnast føroyska tiltakið, er grundarlag fyrri einum nýggjum vinnuvegi burturav. Virkið er ætlað at framleiða 300–350 tons av alginati burturúr eini rávørungd uppá 7000 tons til eitt framleiðsluvirði uppá í minsta lagi 10 mill. kr.

Nevndin ósamd

Í álitinum verður sagt, at nevndini er greitt, at menn ikki eru á einum máli um, í hvønn mun henda vinnugrein eigur at troystast. Víst hevur verið á ta ávirkan, hetta kann hava á økologiska javnvágin, serliga hvat dalking og fiskayngli viðvíkur. Tí eigur ein at vera varin við eini víðari útbýgging, áðrenn hesir spurningar eru gjølla lýstir.

Vest - facade

Taravirki, sum verður bygt á Halki

Emballagufframleiðsla:

Góðir møguleikar fyrri lønandi framleiðslu

Arbeiði til umleið 15 fólk

Emballaga verður nógv nýtt í Føroyum, serstakliga í samband við útflutning av fiski. Hetta er idnaður á høgum tøkna-ligum stöði og setir krav til serútbúgvandi fólk. Av hesi orsök er úrtøkan nýja fólki í hesari vinnu vanliga góð.

Um til ber at reka vinnandi emballaguvirki í Føroyum, er møguleiki fyrri at skapa 10–15 góð arbeiðs-pláss og at minka um innflutningsvirðið við umleið 3–4 mill. kr. Viðmerkingarnar niðanfyrri eru grundarlag á kanningar gjørdar í 1976.

Marknaðarviðurskifti

Emballagunýtslan til fiskauitflutning er í dag helst omanfyri 10 mill. kr., og eitt møgulegt emballaguvirki mátti grunda framleiðsluna á at noka henda tørv.

Kanningar, sum eru gjørdar viðvíkjandi emballagufframleiðslu, benda á, at ein ikki kann vænta, at møguleikar eru fyrri framleiðslu til útflutnings, og at neyðugt er at fáa meginpartin av heima-marknaðinum. Skal hetta bera til, er neyðugt at fáa

samarbeiði í lag við Føroya Fiskasølu, tí henda er nógv størsti avtakari í Føroyum.

Iløgutørvur/Rakstur

Í tí kanningararbeiði, ið gjørt varð, varð vist á, at iløgutørvurin til eitt slíkt virki hevði verið 6–7 mill. kr.. Skuldi virkið kunna borið seg, varð neyðugt at samlaða sølan var umleið eins stór.

Útbúgving/ Know-how

Sum áður nevnt er neyðugt at hava fólk við serútbúgving til eitt slíkt virki, og mett verður, at í minsta lagi 3 mans mugu útvega sær kunnleika í útheiminum.

Til ber at keypa ein part av tí vitan, ið nýtast skal (Know-how), men hetta

eigur helst bert at verða gjørt í byrjanini.

Livilíkindi!

Av tí kanning, ið gjørd varð, var niðurstøðan, at eitt slíkt projekt, ið er tænastuidnaður til fiskivinnuna, eigur at hava livilíkindi í Føroyum treytað av:

1. at nýtslan á heima-marknaðinum øll verða framleidd á hesum virki.
2. at møgulegt er at reka tørvandi framleiðslu av rækjueballagu.
3. at møgulegt er at fáa manning, ið hevur tekniskan kunnleika til at stíla fyrri slíkari framleiðslu.

Síðani áðurnevnda kanning varð gjørd, er emballagunýtslan vaksin

munandi. Idnaðarstarvsnevndin er av tí áskoðan, at møguleikarnir fyrri lønandi framleiðslu tí eru betur. Vert er tí at umhuga eitt slíkt virki, har neyðugt er við eini nýggjari kanning, áðrenn stóða kann takast. Neyðugt er eisini við einum neyvum samarbeiði við avtakararnar fyrri at tryggja søluni í mest møgulegan mun.

Treytin fyrri at emballaguvirki kann byggjast er, at Føroya Fiskasøla verður avtakari. Meginparturin av emballaguni fer til fiskavørur